

Українська література 9 клас

Вчитель Леся Білоус

lesiab2016@gmail.com

12/07/2024

Переказувати про твір Тараса Шевченка «До Основ'яненка» .

Лекція додається

Тарас Шевченко "До Основ'яненка"

Тема: відтворення спогадів поета про старожитню Україну, запорозьке козацтво, колишню славу рідного краю.

Ідея: висловлення прохання до Основ'яненка зображувати у своїх творах минуле Батьківщини, Запорозьку Січ, що мало велике значення для пробудження національної свідомості українців.

Основна думка:

Т. Шевченко прагне викликати інтерес земляків до героїчного минулого рідного краю, переконати їх, що Україна знову може стати самостійною державою, що її історія не закінчилася, вона продовжиться в майбутньому за справедливого суспільного ладу.

Жанр: вірш-послання, громадянська лірика

У вірші розповідається про спустошення Запорозької Січі, розмірковування над славою, яку здобули козаки, захищаючи рідний край. Тарас Шевченко звертається до Основ'яненка, щоб він уславив героїчне минуле, яке варто шанувати і пам'ятати.

Сум Т. Шевченка за рідним краєм під час його перебування на чужині. Тарас Шевченко цікавився історією України й вивчав її. Поет пишався героїчним минулим свого народу, вірив, що минула козацька слава "не

поляже", а розповідь нащадкам про те, "що діялось в світі, чия правда, чия кривда і чиї ми діти". Ці вислови з поезії "До Основ'яненка" свідчать про глибоку тугу поета за козацькою вольницею, за тим "дивом", що "було, минуло".

Найбільшим болем Т. Шевченка була поневолена, пригноблена Україна, в минулому — батьківщина славного запорозького козацтва. Поет думає над тим, як наштовхнути народ на думку про активніший опір, про неприпустимість покійного існування у панському ярмі. Тому звертається до свого старшого товариша по перу Г. Квітки-Основ'яненка із закликом писати про минулу славу козацьку, будити серця людей, адже «все гине, — Слава не поляже; Не поляже, а розкаже. Що діялось в світі. Чия правда, чия кривда і чиї ми діти. Наша дума, наша пісня Не вмре, не загине...» Вірш починається романтичною картиною природи із згадками про колишню Україну, яка протиставляється сучасній, коли країна Обідрана, сиротою Понад Дніпром плаче; Тяжко-важко сиротині, А ніхто не бачить... Т. Шевченко називає Основ'яненка отаманом, батьком, орлом сизокрилим, сподіваючись, що до його авторитетного слова люди прислухаються.